

Zakat

Zakat är en liten summa pengar som Gud I har ålagt muslimer att betala. Summan ges av de rika för att i första hand undanröja armod och lidande för fattiga och behövande, men också i andra syften.

De yttersta syftena med zakat

Gud har föreskrivit zakat för de troende av ett antal skäl:

1. Kärlek till rikedom är en medfödd mänsklig dragning, och människan gör vad hon kan för att förvärva sådan. För att rena sitt hjärta från själviskhet och snikenhet ålägger islam henne att betala zakat. I Koranen sägs: Tag då emot något av dem som zakat [Muhammed]; så renar du dem [från synd] och hjälper dem att växa [i rättfärdighet]. (Sura at-Tawbah, 9:103)
2. Att betala zakat ger näring åt harmoni och känslor av kärleksfullhet och befrämjar samhällelig sammanhållning. Människor är i allmänhet benägna att tycka om dem som gör någonting för dem, och medlemmar i ett muslimskt samhälle blir därför så sammanhållna att de liknar byggstenar i en byggnad som stöttar varandra. Brott som stöld och rån tenderar att minska.
3. Att betala zakat är ett intensivt uttryck för sann dyrkan och fullständig underkastelse inför Gud I. När de välbärgade betalar zakat lyder de Guds påbud och blir medvetna om att all framgång ytterst härrör ur Guds välvilja och nåd. Genom att betala den visar de också tacksamhet mot Honom för att ha skänkt dem Sina välsignelser: I Koranen sägs: ...Om ni visar tacksamhet skall Jag ge er en större [belöning]... (Sura Ibrāhīm, 14:7)
4. Genom zakat förverkligas idén om social trygghet och relativ jämlikhet bland samhällets medlemmar. När den välbärgade fördelar den årliga summan zakat bland de berättigade mottagarna, upphör rikedom att koncentreras på ett fåtal händer och hålls i stället i ständig cirkulation. I Koranen sägs: ...Det får inte bli [en handelsvara], som cirkulerar mellan dem av er som lever i välstånd... (Sura al-Ḥaṣr, 59:7)

Kärlek till rikedom är en medfödd mänsklig dragning, och islam ålägger sina efterföljare att inte bli överdrivet fästa vid rikedom och att betala zakat för att rena sina hjärtan från självisk girighet.

Typer av tillgångar för vilka zakat är föreskriven

Zakat behöver inte betalas för nödvändigheter som mat, dryck, kläder eller den bostad man bor i (även om den är högt värderad), eller den bil man kör (även om den är högt värderad). Den behöver bara

betalas för den typ av tillgång som inte är till för omedelbar användning och som kommer att öka i värde:

Guld och silver (med undantag för guld- och silversmycken som kvinnor har för personligt bruk)

Zakat ska betalas på guld och silver endast om dess värde har nått eller överstigit en överenskommen miniminivå (nişāb) för denna typ av tillgång, och efter att man har haft detta i sin ägo ett helt månår (354 dagar).

Den föreskrivna miniminivå (nişāb) för vilken zakat blir obligatorisk på denna typ av tillgång är:

Gränsen för zakat på guld är cirka 85 gram och på silver 595 gram. En muslim som har haft minst denna mängd i sin ägo under ett helt år måste därför betala zakat med minst två och en halv procent.

Alla typer av betalmedel (sedlar och mynt) som innehas kontant eller på bankkonton

Miniminivån (nişāb) för betalmedel som kontanter och tillgångar på bankkonton bestäms i enlighet med dess värde i guld (85 gram rent guld) vid den tid då zakat ska betalas, och baserat på rådande kurser i det land i vilket den betalande är bosatt. Om sådana tillgångar har funnits i ens ägo under ett helt månår ska 2,5 % av dess värde betalas i zakat.

Om vi som exempel antar att ett gram rent guld vid den tid då zakat förfaller är värt 250 kronor blir valutans minimisumma (nişāb) följande:

250 (priset på ett gram guld – är instabilt) $\times$ 85 (antal gram – är stabilt) = $21\,250$ kronor som då är miniminivån (nişāb) för betalning av zakat. Det är värt att notera att en beräkning av den miniminivå (nişāb) som är föremål för zakat på sedlar, mynt och handelsvaror i allmänhet baseras på motsvarande minimimängd guld, eftersom värdet av guld är stabilare än någon annan slags egendom.

Näringstillgångar

Här avses allt som man äger som ska investeras i handel. Normalt ingår här tillgångar som fastigheter, samt varuslag som konsumtionsvaror och livsmedel.

Värdet av näringstillgångar som har varit i ens ägo under ett helt månår ska beräknas i enlighet med rådande marknadsvärde den dag då zakat förfaller. Om de når den föreskrivna miniminivå (nişāb) ska 2,5 % av dess värde betalas i zakat.

Jordbruksprodukter

I Koranen sägs: ...Troende! Ge av de goda ting som ni förvärvar och av det som Vi låter jorden frambringa åt er... (Sura al-Baqarah, 2:267)

Zakat ska bara betalas för vissa typer av jordbruksprodukter och när värdet av dem når den föreskrivna miniminivån (nişāb) för zakat.

Med hänsyn tagen till de skiljaktiga omständigheter människor lever under varierar summan av zakat beroende på vilka kostnader man har haft och vilket arbete man har lagt ner på konstbevattning.

Boskap: Zakat ska betalas för boskap som kor, kameler och får endast om djuren betar på betesmarker och ägaren inte har mycket arbete med att utfodra dem.

Om ägaren under hela eller större delen av året utfodrar dem behöver inte zakat betalas för dem.

Fler detaljer kring zakat på boskap finns att hämta i böcker om islamisk rättsvetenskap (fiqh).

Mottagare av zakat

Islam har specificerat vilka som kan ta emot zakat och en muslim kan betala den direkt till en eller flera av dessa kategorier eller till organisationer som arbetar med att distribuera zakat till dem som har rätt att få den. Det bästa är att betala den i det land i vilket man är bosatt.

De som har rätt att få zakat är:

1. De utblottade fsom lever i absolut fattigdom eller inte kan fylla sina grundläggande behov.
2. De som är anställda för att samla in och distribuera zakat.
3. Slavar som behöver medel för att vinna sin frihet.
4. De som har satt sig i skuld och inte rimligen kan betala av den, oavsett om skulden är av offentlig eller privat karaktär.
5. De som strävar för Guds sak: Här inräknas de som slåss i försvar av sin religion och sitt land likaväl som de som företar sig någonting som syfter till att stödja och förespråka islam.
6. De vars hjärtan ska försonas: Dessa är de som nyligen har antagit islam eller de som förväntas anta islam. Skyldigheten att ge zakat till denna mottagarkategori faller inte på individen utan ligger på offentliga organ, islamiska centra och välgörenhetsorganisationer som är de som kan avgöra fördelarna med det.
7. Resande som har ekonomiska svårigheter, oavsett om de skulle vara mycket välbärgade på sin hemort.

Om de mottagare som förtjänar zakat säger Koranen: Zakat är avsedda enbart för de fattiga och de nödställda och för dem som har hand om insamlandet av den och för att vinna hjärtan [för tron] och för att friköpa människor ur fångenskap och slaveri och [för att lätta] de skuldyngdas [bördor] och för [kampen för] Guds sak och för vandringsmannen. Detta har Gud föreskrivit; Gud är allvetande, vis. (Sura at-Tawbah, 9:60)